

Innledning til seminar om *Den lille prinsen* og Antoine de Saint-Exupéry

1 Utgangspunktet mitt for å ville arbeide med *Den lille prinsen*

Som menneske, og som pedagog, har jeg et ansvar for å bidra til å føre verden videre – på en god måte. *Hva* som er en “god måte” blir vi nok aldri sikre på eller helt enige om. Men vi må hele tiden stille oss spørsmålet: Hva er verd å føre videre?¹

Max van Manen² uttrykker det så sterkt: med pedagogisk ansvar følger også, dypest sett, en forpliktelse til å arbeide for et samfunn som beskytter og hjelper ethvert barn; lar det få vokse opp i en barnevennlig verden. En verden som er slik at de unge får lyst til å være med å skape sin framtid, og som er slik at de tror på at de har en påvirkningskraft. En verden som oppleves som meningsfull.

I dag ser det ut til at mange, også unge mennesker, strever med å finne en retning for livet sitt.³ Kan det være noen felles, kulturelt bestemte grunner til at så mange strever med å finne livsmening?

Den lille prinsen reiser fra sin lille planet og ut i Universet for å finne en venn. Han kommer til Jorda, som kan ses som et bilde på vår kultur. Han ser mye – og han prøver å forstå. I det som for ham er uforståelig, kan vi lese en kulturkritikk. I “hemmelighetene” han får del i, kan vi se hva som er det vesentlige. Jeg vil bruke denne viktige fortelling fra vår kultur som et utgangspunkt for å finne ut noe om hva som kan hemme og fremme danning av livsmening.

Den lille prinsen er skrevet i 1943, og den er dedisert til jøden Léon Werth. Omtrent samtidig med denne boka, skrev Saint-Exupéry *Brev til et gissel* (i 1942; utgitt i 1944). Brevet er stilet til et enkeltmenneske, hans venn Léon Werth. Jeg tror at *Brev til et gissel* kan være en “nøkkel” for å forstå *Den lille prinsen*, siden fortellingen er tilegnet nettopp dette gisselet.

2 *Den lille prinsen* som studiemateriale

Litt om hva skjønnlitteratur kan bidra med i en pedagogisk-vitenskapelig sammenheng – og hvordan. Henvisninger til Paul Ricoeur (1913-) og Hans-Georg Gadamer (1900-).

3 *Den lille prinsen* og Antoine de Saint-Exupéry

3.1 Saint-Exupéry-biografi

3.2 Noen punkter å ha i mente under lesing av vedlagte tekster, som grunnlag for diskusjon:

- Temaer som går igjen i Saint-Exupérys diktning:
  - mennesket må ha et mål som går utover det selv for å oppleve mening
  - fellesskap, deltakelse og gjensidig respekt er vesentlig for livskvalitet
  - kjærligheten må være en helt sentral kraft; uten den blir livet meningsløst
- Bilder/symboler som går igjen i Saint-Exupérys diktning:
  - vann, ørken, stjerner
- Noen “stikkord” jeg har merket meg under lesningen:
  - smilet, latteren
  - gråt, tårer
  - soloppgang, solnedgang
  - lykteslukker
  - sau(e-gjeting)
  - blomst
  - poler, magnetfelt
  - høytid
  - tradisjoner
  - “død livlighet” – i Portugal
  - levende “tomhet” – i Sahara
- Aktuelle drøftingsspørsmål/drøftingsområder i oppgaven min:
  - Livsmening og opplevelse av tid
  - Livsmening og tilhørighet
  - “Fornuftig” kontra “fantastisk” tenkning
  - Grenseløs meningsløshet – eller grenser som mulighet for livsmening?

¹ Mollenhauer, K. (1996). *Glemte sammenhenger. Om kultur og oppdragelse*. Oslo: Gyldendal.

² (1993). *Pedagogisk takt. Betydningen av pedagogisk omtenkksomhet*. Bergen: Caspar forlag.

³ *Den lille prinsen* (Saint-Exupéry 1998b) er skrevet i en fransk og europeisk sammenheng. *Livets uutholdelige letthet* (1984), av den tsjekkiske forfatteren Milan Kundera, og *Uro* (1998), av psykiateren Finn Skårderud, er andre eksempler på litteratur som tar opp problemer med livets mening.